

Kortikobazalna degeneracija : Osnovne informacije za pacijente

ŠTO JE?

Kortikobazalna degeneracija (eng. Corticobasal degeneration, skraćeno CBD) rijetka je progresivna neurodegenerativna bolest. Prvi put je identificirana 1968. godine. Bolest u pravilu nastupa između dobi od 60 i 70 godina. Radi se o kompleksnoj bolesti sa širokim spektrom simptoma i kliničkih znakova.

KOJI SU SIMPTOMI?

CBD češće pogađa samo jednu stranu tijela. Simptomi mogu biti:

- Usporenje pokreta i krutost vrata, ruku i nogu
- Smetnje ravnoteže i hodanja koje mogu uzrokovati padove
- Trzaji i grčevi mišića, inače još poznatiji kao mioklonus
- Otežano izvođenje uobičajenih pokreta ruku ili nogu
- Gubitak osjeta dodira na jednoj strani tijela ili poteškoće s prepoznavanjem predmeta dodirom
- Osjećaj da vam ruka ne pripada, da je entitet sam za sebe, tzv. sindrom stranog uda ili *alien limb syndrome*
- Smetnje govora i jezika, poput otežanog pronalaženja pravih riječi
- Promjene ponašanja poput gubitka motivacije, promjene osobnosti i iritabilnosti

Postoji nekoliko tipova CBD-a čija razlika leži u pojedinačnoj zastupljenosti ovih simptoma. Važno je napomenuti kako se isti simptomi mogu javiti i u drugim, češće zastupljenim neurološkim bolestima. Zato neurolozi češće koriste izraz kortikobazalni sindrom nego kortikobazalna degeneracija.

KOJI SU UZROCI?

Uzrok CBD-a je nepoznat. CBD uzrokuje abnormalno starenje mozga koje napreduje s vremenom. U mozgu svih ljudi postoji protein zvan tau koji je ključan za urednu funkciju neurona. Kod ljudi sa CBD-om javlja se abnormalna razina ovog proteina te se on nakuplja u mozgu i tako oštećuje živčane i druge okolne stanice u njegovim pojedinim regijama. Istraživanja i dalje nisu utvrdila zašto su razine tau proteina abnormalne u CBD-u. CBD nije nasljedan. Nepoznata je uloga okolišnih faktora u njegovom nastanku.

KAKO SE DIJAGNOSTICIRA?

Dijagnoza se oslanja na anamnezu i neurološki pregled. Budući da znakovi i simptomi kod CBD-a mogu biti slični onima u drugim bolestima, poput Parkinsonove bolesti, u ranim stadijima ove bolesti dijagnoza može biti otežana. Nažalost, ponekad se dijagnoza postavi tek po autopsiji. Slikovne metode poput magnetske rezonance mozga (MR) često su korisne te mogu isključiti bolesti koje oponašaju CBD. Slikovna dijagnostika također može otkriti određene obrasce stanjivanja mozga, tzv. atrofiju mozga. Još ne postoje specifični laboratorijski nalazi kojima bi se mogla lakše postaviti dijagnoza.

POSTOJI LI LIJEK?

Trenutno ne postoji učinkovito liječenje kojim bi se usporila progresija degeneracije. Međutim, ponekad se mogu liječiti pojedini simptomi. Ovisno o njima, vaš liječnik može posegnuti za :

- Levodopom za poboljšanje usporenih pokreta
- Lijekovima za mioklonus
- Injekcijama botulinum toksina u određene mišiće za umanjivanje krutosti ruku i nogu
- Lijekovima za druge tegobe, poput urinarnih smetnji, anksioznosti, depresije i kognitivnih tegoba
- Fizioterapijom, radnom terapijom i/ili logopedskom terapijom za održavanje svakodnevnog funkcioniranja.